

Шормо эл, норымлык да гим бер!

14-ше (3350) №,
2018 ий 7 апрель,
шуматкече.

ЯМДЕ ЛИЙ

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

Куштымаш пайрем

Фото-влакым Интернет гыч налме.

29 март гыч 1 апрель марте Йошкар-Оласе Сенгымашын XXX идалыкше лумеш тўвыра полатыште «Михаил Мурашко приглашает друзей» VIII конкурс-фестиваль эртен.

Фестиваль кугу куштымаш пайремыш савырнен. Сценышке 900 участник лектын. Артист-влак Пошкырт, Чуваш, Татарстан, Таджикистан республикла, Киров, Угарман, Новосибирск, Самара, Свердловск, Пермь кундемла, Москва гыч толыныт.

Уфа гыч толшо «Мирас» мурышо да куштышо фольклор ансамбль калыкым чот куандарен. «Марий Эл» кугыжаныш куштышо ансамблланат калык совым чот кырен. Каласыман, ятыр куштымашым Марий Элыште пашам ыштымыш годым Михаил Петрович Мурашко шынден. Тудо Россий Федераций сымыктышын сулло пашаенже, Марий Эл Республикын калык артистше, Москвасе кугыжаныш тўвыра институтын доцентше (**снимкыште покшелне**). Журимат тудак вуйлатен.

Марий Элын чыла гаяк районжо гыч ансамбль-влак лийыныт. Йоча-влакше шонанпыл гаяк койыныт!
Снимкыште: Звенигово оласе «АРТ-ГРАНД» хореографий студий, I степенян лауреат лумым налын.

Снимкыште: Татарстан Республикысе Набережные Челны ола гыч «Звонница» куштышо ансамбль. «Сюжетан йоча куштымаш» номинацийыште I степенян лауреат лийын.

Гран-прим кок ансамбль налын. Иктыже – Самара областысе Тольятти ола гыч «**Счастливое детство**» образцовый куштышо ансамбль, тудо Российысе калык творчествын сулло коллективше лумым нумалеш. Вesyже – Моско областысе Химки ола гыч «**Лебедушка**» образцовый мурышо да куштышо ансамбль.

Х.АЛЕКСАНДРОВА.

Подписке – 2018

1 апрель гыч 2018 ийын кокымшо пелыжлан подписке тургым тўналеш.

Марий Элыште, Пошкырт да Татарстан кундемлаште ылыше-влак газетлан почто связь отделенийлаште возалтын кертыт.

Индекс – П4696.

Моло вере ылыше лудшо-влаклан электрон подпискым темлена.

«Ямде лий» газетын акше – 298 тенгеат 80 ыр.

Польш кид

Марий Элысе Общероссийский калык фронтын регионсо пөлкажын активистше-влак «Равные возможности – детям» проект шукталтым ик-

«Равные возможности – детям» проект 2017 ий мартыште шочын.

2018 ий – Добровольцын (волонтёрын) идалыкше.

тешленыт. Волонтёр-влак 14-ше №-ан гимназийыште Тауштымаш серыш-влакым кучыктеныт. «Йоча-влак шкаланышт келшыше занятийым ойырен налыныт да уло кумылын коштыт», – ойка проектын координаторжо Татьяна Глушкова. Волонтёр-влак туберкулёз ваштареш кучедалше икшыве-влак дене пашам ыштат. Волонтёр ден воспитатель-влакын вуйлатымышт почеш түрлө ийготан 40 йоча сүретла, конструкторым пога, модеш. Тыгай занятий тылзылан 2 гана эртаралтын.

«Мый шкежат изиэм годым тыгай медучрежденийыште эмлалтынам. Сайын шарнем: лишыл ен-влак деч посна моткоч йӧсӧ. Проектлан көра таче йоча-влаклан полшен кертыва», – ойка проектын активистше Екатерина Григорьева.

О.КУЗЬМИНА.

30 медальже уло

Шукерте огыл ме, Анна Осипова, Юлия Тимофеева, Алина Тарасова да Эвелина Ватютова, «Надежды Марий Эл – «Пионерская правда» танасымаште 2006-2007 ийлаште шочшо ўдыр-влак коклаште вийнам тергышна. Эн сай результатыш Юлия (снимкыште) шуын. Тудо икымше кечын 3-шо верым, а вес кечын 1-ше верым налын. Юлян 60 грамотшо да 30 медальже уло.

Спортышто кугу сенгымашыш шумажлан да ГТО нормативым шӧртнӧ медальлан темымыжлан «Артек» йоча рӧдериште канен.

Анна ОСИПОВА.

Волжский, Пӧтгял.

2017 ий 18 октябрь гыч 7 ноябрь марте «Артек» йоча рӧдериш Российысе 85 кундем гыч 680 эн тале ўдыр-рвезе погынен.

Ушонымашым – илышыш

Марий Эл Республикысе культур, печать да калык-влакын пашашт шотышто министерстве пелен художественный образований дене ыштыше советым тений чумырымо. Тудын черетан погынымашыже 4-ше апрельыште лийын. Ончыкылык паша нерген культур, печать да калык-влакын пашашт шотышто министр К.А.Иванов ойлен.

У тунемме ий гыч И.С. Палантай лӱмеш республикысе тӱвыра да сымктыш колледж пелен кукольник-влакым (курчак театрын артистше) ямдылыше тӱшкам погат. Марий йылмым палыше ўдыр-рвезе-влакым кумылын вучат. Тыштак библиотеке пашалан заочно тунемаш лиеш. Национальный президент сымктыш школын туныктышыжо-влак ончыкыжым, районлашке лектын, усталык шӱлышан йоча-влакым ойырен налаш тӱналыт. Йошкар-Оласе художественный училищыште у тунемме ий гыч сӱретче-бутафорым ямдылаш тӱналыт.

Л.ГРИГОРЬЕВА.

Мутер

бутафор

артист-влаклан декораций деч моло түрлӧ арверым: саргуралым, пӧрткӧргӧ арверым, кӱмыж-совлам да молымат – ямдыла.

Сӱретче-

сценыште

модашышт моданышты декораций деч моло түрлӧ арверым: саргуралым, пӧрткӧргӧ арверым, кӱмыж-совлам да молымат – ямдыла.

Компьютер монитор окна деч пурла мӧгырышто лийшаш.

Тӱшто: кувавайын көрӧгам таен ол керт.

28

апрель гыч 2 май марте Марий Эл Республикысе «Пӱнчер» тунемме базыште спорт ориентирований дене «Шошымсо призыв» танасымаш лиеш.

Апрельысе пеледыш лумым пудырта.

«Ямде лий» газет редакций ончыкыжым Амстердам урем 2-шо номеран пӧртыштӧ пашам ышташ тӱналеш. Толза унала!

«Война и мир» роман 561304 мутан.

2 гыч 11

апрель марте Т.Евсеев лӱмеш Национальный музей Кайык-влакын тӱнямбал кечыштлан пӧлеклалтше мероприятийым эртара.

У Торъял район Токтарсола ялыште илыше Светлана Николаевна ден Юрий Григорьевич Фоминыхмыт кум икшывым: кок ўдырым да эргым – ончен куштен, илыш корныш луктыныт. Кызыт ўдыр-вене, эрге-шешке да 4 уныка, пайрем але каныш кечылан толын, шўм-чоным вўчкен кодат. Суртоза ден озаватылан йокрокланаш жап уке: озанлык кугу, вўта тич суртвольык, сурткайык. Эн кугу куанже – кажне кечын пўрткўргў йоча йўк дене темше. **Йоча суртлан ямым пурта» ойым эше изиэм годымак колынам,** – ойла С.Н.Фоминых. – **Тунам ойсавыртышын мом ончыктымыжым раш умыленат омыл».** Пиалан ешыште йоча-влакын кушкын шумекышт, шочмо суртым коден кайымекышт, аван шўм-чонжылан пустанге гай чучын. Тунам ава калыкмутым уэш-пачаш шарналтен.

Йоча суртлан ямым пурта

–Пелашем ўрдыж кундеммыш пашаш коштын. Мый йўдшў-кечыже шкетын лийынам, – шарналта озавате. – Эре ойгыренам, телевизорым онченам. Кудалтен кодымо йоча-влак нерген передачым ончымеке, шўмем коржын. Каныш кечылан еш погынымеке, йочам ашнаш налме нерген шонымашем ойленам. Нигў тореш лийын огыл. Пелашемлан моткоч кугу тау. Тудо кеч-кунамат эн ўшанле да пенгыде польшкалышем.

Фото-влакым еш архив гыч налме.

Тыге 2013 ийыште Фоминыхмыт ешыш изак-шоляк 6 ияш Саша ден 1 ият 4 тылзаш Давид К. ушненыт. Кызыт Саша 5-ше классыште тунемеш, дневникиштыже «нылытан» ден «визытан» отметке-влак гына улыт. Давид йочасадыш коштеш, тений икымше классыш тунемаш каяш ямдылалтеш. Рвезе-влак Светлана Николаевнам да Юрий Григорьевичым вигак «авай да ачай» манаш тўнгалыныт. Сашалан ача пелен лияш келша. Ачан воктеныже пила, товар, чўгыт да моло ўзгар дене пашам ышташ тунемеш. Пум тўрлў семын пўчкeden, сылне арверым куштылгын да чаткан ышта. Адакшым Саша вольыклан шўман: кролик-влакым йўрата. Нуным пукша, йўкта, шогымо верыштым эрыкта. Костя йолташыже да ялысе рвезе-влак дене пырля яра жап годым футболла модыт.

Фоминыхмыт еш кугезе марий йўлам шуктен ила. Марий пайрем-влакым: Кугечым, Шорыкйолым, Уярням да молымат – чумыр еш дене погынен эртарат. Йоча-влак дене пырля пўрткўргым эрыктат, чесым ямдылат. **«Икшывына-влак марий калык кочкышым кузе ямдылымым палышт, шонем,** – ойла сурт озавате. – **Мом шинчымынам нунылан палдарена, туныктена. Илен-толын, нунат шке шочыштылан каласен кертышт. Вес ава-ача деч шочыныт гынат, ме ынде ик тукым улына».**

Поро кумылан мужыр пелаш енг ойгым ўрдыжеш коден, эртен каен ок керт. Воктен ялыште акак-шўжаракын тулыкеш кодмыштым пален налмеке, Вика ден Алина К.-м ешышкышт налыныт. **«Ача-аван проблемышт дене варналтын, ўдыр-влак йоча пагытым шижын шуктыде кушкыныт, жап деч ончыч кугыенгыш савырненыт. Сандене муланмышт, ойышт келге шонымашан. Утларакшым икте-весылан эгертен иленыт, кугуракше изиракшым ончен»,** – ойла Светлана Николаевна. Кызыт Алина Токтарсола школышто икымше классыште шинчымашым пога. Вика Национальный президент школ-интернатыште 2-шо классыште тунемеш, фортепьяно, кўсле дене шокта. С.Н. ден Ю.Г.Фоминыхмытын шочмо Таня ўдырышт илышыжым сымыктыш тўня дене кылден. Шўжарже-шольжо-влакымат тўрлў семўзгар дене шокташ кумыланда. Икымше классым тунемаш пытарымеке, Алина Вика акаже семынак рўдолашке тунемаш каяш шона. Ача-ава ты шонымашым чынлан шотлат. **«Акак-шўжарак уэш пырля лийыт гын, сайрак»,** – ешара мужыр пелаш.

Л.ГРИГОРЬЕВА.

Дима Ягодаров (**снимкыште**) изиж годсек тўмырым перкала. «Кочам Геннадий Павлович ты семўзгарым чўчкыдын кидышкыже налын. Очыни, тудын мастарлыкше мый декем куснен», – чоянрак шыргыжалын мане рвезе. Дима Морко районысо Эгерсола школышто 9-ше классыште тунемеш. Кўчыкэнгер тўвыра пўрт пелен калык семўзгар ансамблым чумырымеке, рвезе кумылын ушнен. Шиялтыш, оҥа тўмыр, шун шўшпык, пуч, пу совла, гармонь сем дене пырля Димат тўмыржым келыштарен пералта. Самырык тукум шочмо кундемын пагалыме енже, калык семўзгар мастар П.П.Эчейкинын тўналын кодымо пашажым умбакыже шуяш кумылангын.

Изиж годсек перкала

Л.ГРИГОРЬЕВА.

М.СКОБЕЛЕВЫН ФОТОЖО.

Шошо

Толын шуын шошо:

Кече шыргыжале.

Лум шулаш тўнале, Йолемат нўрале.

Курык сер воктене Сылне кўдыронгыр

Пеледалт шогале, Кумылым нўлтале.

Дарья АНДРЕЕВА, Виолетта МАТВЕЕВА. Волжский, Пўтъял.

Тошто гармонь

Кажне саманыште шке тукумын историйыштыже пенгыде кышам кодышо ег уло. Мемнан ешыште тўрлў семўзгар-влак аралалтыт: аккордеон, гармонь, баян. Кызыт шуко аранжировко да фонограммевлак йонгат, но «илыше» семымат колышташ мондыман огыл. Ме еш дене пырля тўрлў пайремым пайремлена: шочмо кечым, лўмгечым, сўаным да молымат. Кечмогай пайрем гармонь деч посна огеш эрте. Вячеслав кочамлан тошто гармонь пеш келша. Кочам гармонь дене шокташ ондак тунемын. Куштылго семым да такмакым йочасадыш коштмо жапыштак луктын моштен. Эре гармоньым кучыктенит, да кочам уло кумылын шоктен. А

Ожно изи гармонь лийын, тудо 10 тенгем шоген.

ўдырамаш-влак гармонь почеш муреныт. Кочамын икымше гармоньжотачысе кече марте аралалт кодын огыл. Кокымшыжым 5-6-шо классыште тунеммыж годым налыныт.

Дмитрий МАКСИМОВ.

Шернур, Марисола.

Мыйын Милена йолташ ўдырем уло. Тудо Куже-рыште ила, туштак тунемеш. Шошо каникулым ме пырля эртарышна. Милена кушташ да мураш пеш мастар. Икана мемнан дек Морко тўвыра полатышке концерт дене толын улыт. Мый Миленалан совым пеш кыренам.

Саша ФИЛИППОВА. 1-ше номеран Морко школ.

10 апрельыште Марий Элын сулло артисткыже, мурызо Светлана Осипова-Шос поро кумылым ончыктышо концертым пуа. Тудо «В кругу друзей» маналтеш. Мурызо дене пырля Изи Карина да Лиза Иванова мураш тўналыт. Погымо оксам черле йоча-влаккан колтат.

Увер

М и р о н Чойнын лўмгечыжлан увертарыме конкурсышко меат уло кумылын ушнена. 9-ше классыште тунемше Мария Протасован эн сўрал сўретшым темлена. Тудо «Курезе ден Кармывонго» басным иллюстрироватлен. Сўретшымат тыгак лўмден. Вуйлатыше – ИЗО, шочмо йылме да шочмо сылнымут дене кўшыл категория тунуктышо Татьяна Николаевна Рябина.

Советский, Кукмарий.

Муро нерген кў тыге возен?

Мыланемат моло семынак шочмо марий мурсем кеч-кунамат кўлеш, йўратыме муро дене илашат, пашам ышташат куштылгын чучеш.

Изи айдеме мурсем дене шепкаште лўнгалта, кушкеш, муро денак йол ўмбаке шогалеш, пиалжымат, ойгыжымат мурылан веле ўшанен пуа.

В.СМИРНОВ ямдылен.

Синк-вейн

Муро Ныжылге, шыма. Куандара, ойгандара, шымата. Кажнын шўм-чонжо вошт эртыше. Йолташна.

Валерия КИРИЛЛОВА. Морко, Шўргыял.

30 мартыште Республикысе курчак театр түрлө тусан пеледыш дене пеледалтын. Түрлө-түрлө сылне марий вургеман изи падыраш-влак театрым тыге сылнештареныт. Тушто «Пеледше тукым» республикысе йоча усталык конкурс эртен. Тагасымашке районлаште да олалаште сенгыше-влак ушненыт. Изи ўдыр-рвезе-влак марлаже яндарын мутланен огыт мошто гынат, марий сем почеш эх! кузе сылнын куштышт, мурышт. Моткоч мастар улыт, пеш кергыт!

Пеледше тукым пеледалтын

Шкетын мурымаште сенгыше-влак:

I вер – **Валерия Козлова** (Йошкар-Ола, «Изюминка» йочасад);

II вер – **Виктория Романова** (Курык-марий, Микрак);

III вер – **Мария Шураева** (Волжский, Шарача, «Ягодка йочасад») – кўшыл снимке.

– «Пуры ирок, атиэм» мурем ачам, авам, солаэм нерген, – ойла Виктория Романова.

Ансамбль дене мурымаште Шернур посёлкысе **«Колокольчик» йочасад** «Эх, ну, Калтаса!» калык муро дене сенгышыш лектын. Кокымшо верыште Медведево районысе **«Золотая рыбка» йочасад** лийын. Советский район **Шуарсола школ пеленысе йочасад** кумшо верым сенен налын.

Шернур посёлкысе «Колокольчик» йочасад.

Волжский район Шарача селасе «Ягодка» йочасад.

Тўшкан куштымаште сенгыше-влак:

I вер – Волжский район Шарача селасе **«Ягодка» йочасад**, **«Шўвыр дене куштымаш»** (муз. вуйлатыше – И.Ю.Леонтьева);

II вер – Медведево посёлкысе **«Колокольчик» йочасад**, **«Ме марий улына» куштымаш** (муз. вуйлатыше – Л.А.Поликарпова);

III вер – Йошкар-Ола, **«Ший онгыр» йочасад**, **«Шовыч дене куштымаш»** (муз. вуйлатыше – В.В.Николаева).

Эн изи участнице – Советский район Шуарсола школ пеленысе йочасадыш коштышо ныл ияш **Виктория Козырева**.

«Ямде лий» газетын призшым Медведево район Арбан ялысе «Радуга» йочасадлан кучыктымо.

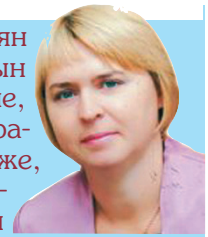
Медведево посёлкысе **«Колокольчик» йочасад**.

Л.ГРИГОРЬЕВА.
Авторын фотожо-влак.

Йылме пеледышым лого

«Морко кундем» 8-ше классан урок

Күкшö категория туньктышо, Россий Президентын грантым кок гана налше, Россий Федераций общий образованийын почётан пашаенже, Йошкар-Оласе 21-ше номеран школышто кугыжаныш

марий йылме урокым вудышö О.Н.ВАСЕНИНА ямдылен.

1 Предложенийым чоңыза.

Район гыч, Морко кундем, тиде, латный, Марий Эл Республикын, иктыже. Йошкар-Ола – Морко кугорно, Карман курык, верланен, пура велне, мотор Морко районын, пүртүс памятникше.

Күчыкэнгер, 1995 ий гыч, Миклай Казаковын, ялыште, пашам ышташ, литературно-краеведческий, тунгалын, тоштерже.

Шочмо, Н.С.Мухинын, ялыштыже, Олыкъял, почылтын, тоштер-пöрт, 1990 ийыште, 100 ияш лүмгечыжлан.

Морко посёлкышто, литературно-этнографический, М.Н.Янтемир лүмеш, тоштер, почылтын, 1994 ийыште.

2 Мужырым муза.

Сергей Григорьевич Чавайн	поэт, СССР Кугыжаныш премийын лауреатше
Тимофей Евсеевич Евсеев	композитор, Марий Эл сымыктышын сулло пашаенже
Валентин Христофорович Колумб	драматург, писатель, «Салика» пьесын авторжо
Николай Иванович Казаков	икымше марий писатель, «Ото» почеламутын авторжо
Владимир Алексеевич Мухин-Сави	поэт-новатор, Олык Ипай лүмеш премийын лауреатше
Сергей Николаевич Николаев	мер пашаен, МарНИИЯЛИ-н икымше вуйлатышыже
Вениамин Александрович Захаров	туньктышо, краевед

3 Яра верым темыз.

Морко район Марий Эл Республикын верланен. Тудо 1924 ий 28 августышто Районын 2270 квадратный менге. Пеле угла мландыжым айла. Морко мланде мучко 19 йоген эрта. Чылаже тыште ер уло. Морко районын ик ужашыже «Марий Чодра» национальный пүртүс паркыш

4 Морко районысо ик тоштер нерген «Ямде лий» газетыш возен колтыза.

5 Кусарыза.

Валентин Христофорович Колумб родился 3 мая 1935 года в деревне Мызенер Моркинского района.

В 1951 году с отличием заканчивает семилетнюю школу, а в 1954 году с таким же успехом – Весьшургинскую среднюю школу.

После школы он поступил в Литературный институт им. М.Горького.

Своё первое стихотворение под названием «Комсомольский билет» написал в 1950 году.

Поэт при жизни выпустил всего 17 книг – 9 на марийском языке и 8 на русском.

В 1968 году Валентин Колумб стал первым лауреатом Государственной молодёжной премии Марийской АССР им. Олыка Ипая в области литературы и искусства.

Валентина Колумба не стало в 1974 году.

6 Фотографийысе кум Морко районышто кушто, кунам да колан пыштыме?

- ➡ Тоштерын икымше ужашыжым кө чоңен?
- ➡ Тоштер-пöртышö С.Г.Чавайнын могай үзгарже аралтеш?
- ➡ Тоштерыште чылаже мыняр экспонат уло?

7 Вашештыза.

- ➡ С.Г.Чавайнын тоштер-пöртшö кушто верланен?
- ➡ Тиде тоштер-пöрт могай ийыште почылтын?

8 Йодышым шындыза.

- ✗ Карман курык Морко районышто верланен.
- ✗ Тудын күкштышö - 224,2 метр.
- ✗ Карман курыкышто öрыктарыше пещер ятыр уло.
- ✗ Экскурсийыш толшо-влаклан кок менге кутышан экологий йолгорным ыштыме.

6 апрельште писатель Юрий Михайлович АРТАМОНОВЫН шочмыжлан 80 ий темеш.

Медведево район Ятман ялеш шочын-кушкын. Ятыр книган авторжо. Йоча-влаклан возымо произведенийже-влак «Изи Вичу» (1976 ий) да «Тарля кован кудывечыже» (1992 ий) сборниклашке пуреныт. Ю.М.Артамонов – Олык Ипай лўмеш комсомол премийын лауреатше. 2002 ийыште коллен.

Палыза: 1. *Ик мутан повесть.*

2. *Тыгай персонаж-влак улыт: Марпа, Денис, Варук, Мытыри Семон да молат.*

3. *Ондак «Фордзон-Путиловец», ХТЗ дене куралын.*

Писательын могай повестьше нерген ойлалтеш?

Историйым шергалына

1945 ий 9 апрельште маршал А.М.Василевскийын вуйлатыме совет войска Кенигсберг крепость-олам – Эрвел Пруссийын рўдолажым (кызыт Российысе Калининград) – сенен налын.

1944 ий 10 апрельште совет войска Одесса олам фашист тўшка деч утарен. Одессылан «Герой-ола» почётан лўмым эн ончыч пуымо.

Шошо кече пеш шырата, шинчам йымыктара. Кисан мурыжо йырым-йыр шергылтеш. Теве корак-шамыч, шокшо вел гыч толынытат, пыжашым оптат, то иктым, то весым ваш-ваш мутланат. Ялыште сурткайык-влакынат йўкышт йонга. Икманаш, уло чонан эркын-эркын помыжалтеш.

Люда икымше классыште тунемеш. Школ гыч мўнгыжў йолташыже-шамыч дене пырля ночно лумым келын толеш. Таче йолжат нўрен пытен. Пўртыш пурен, омса воктенысе пўкеныш волен шинчеш:

– Ковай! – кычкырале. – Кушто улат?

Коваже тиде жапыште кычкышым ямдылкален шогылтеш. Уныкажым ужмеке, чыла кудалтен, ўдырлан йолчиём-жым кудаашаш полшаш пиже.

– Нўрен пытенатыс, изи чукаем. Айда кудаш, – ойла коваже. – Кушто тынар коштынат?

Изи ўдыр, ночно йолчиём-жым пыкше-пыкше кудаашын, ковалан кучыктыш. Тудыжо

Лўмгече

8 апрельште Марий Эл Республикын калык поэтше Г.Л.Сабанцевлан 60 ий темеш.

Пагалыме

Геннадий Леонидович!

Юбилейда дене шокшын саламлена. Те марий сылнымутыш «Ямде лий» газет гоч толында, 1988-1991 ийлаште шкежат редакцийым вуйлатенда. Тичмаш лўмгечыдат газетнан 85 ийже дене келшен толын. Марий поэзийым тўнямбал кўкшытыш нўлтымыда самырык тукумлан ал тисте семынак лийже. Шочмо

элым, калыкым йўраташ ўжшў почеламут-да-влак тек курым-курымла дене илат.

«Ямде лий» газетын пашаенже да лудшыжо-влак.

Муным кудо чыве мунчен?

Шошо

Шошо кече ондала, Ырыкта да кылмыкта. Эркын-эркын лум шула, Энер вельш йыргыкта. Корак-шамыч чот тыршат, Тошто пўртым уэмдат. Шырчык толын да мура: «Шошо толын. Вашлийза!»

Диана СЕМЁНОВА. Марий Турек, Арбор.

конга воктеке кошкаш шындыш, конгамбачын ош меж носким волтен, изи ўдырын йолышкыжо чиктыш.

– Ме таче пўяште изи пуш-влакым колтедыл модынна, – моктанаш пиже Люда. Сумкаж гыч картон дене ыштыме изи пушым лукто. – Теве ончо, тидым тыланет ончыкташ кондышым.

Коваже ончалат, шыргыжал колтыш:

– Корем мартеже молан коштында? Вўд йымак пуренгаен кертыдас, – шонгыен пентгыдынрак йодо. – Уремыштат теве лум шулен волас, тиде ок сите мо?

– Кугу вўдыштў онгайрак, – шыргыжале канде шинчан ўдыр. – Вўд почеш выж-ж веле торааш каен йомеш. Мый иктаж лу наре изи пушым колтышым, а молышт – иктым-кыктым веле.

– Тол, шокшо чайым мўй дене подыл, – коваже изи кружкам темен шындыш. – Изишак ырет, да эрласе урокетым ямдылаш тўнал веле.

Алевтина БОГДАНОВА.

Изи пуш

Ойлымаш

Курыкышто

Тений теле каяш ок вашке ала-мо? А мыланна эше сай! Каникул гоч курыкышто мунчалтенна, модынна. Лумьенгым, түрлө янлыкым ыштенна. Мунчалтен волымо годым түрлө трюкым ыштылынна. Йöратена паровозын вагонжо-влак семын икте-весе деке пижын волаш. Курыкышто трамплин уло, тушеч тöршталтен волен каена.

Елизавета УСМАНОВА.
Татарстан, Актаныш,
Марий Суксу.

8 апрель - Кугече

*Кугече эр мардежан –
кеҥежат мардежан, тымык
гын – кеҥежат тымык
лиеш.*

(Калык пале.)

Сүретым чиялте.

5 ойыртемым му.

12 апрель -
Космонавтыкын кечыже

Физкультминутко

Икыт, кокыт лүнгалтен,
Шолаш, пурлаш модылден,
Шенгек-ончык лап диям,
Физзарядкым тўналам.
Кумыт, нылыт тöршталтем,
Вара угычын шотлем.

Н.Д.ИЛЬИНА.
Волжский, Карай.

Метаграмме

К буква ден тўналам,
Тўна мучко мый шуам.
Ик буквам кудалтена гын,
Телым йочалан кўлам.

Олыкышто шочеш ужар ...
Шокшо эл гыч толеш кайык ...
Ангелина ОГНЕВА.
Морко, Коркагово.

Йоча-влак,
Кугече пайремын
могай йўлажым
паледа?

Сүретыште кудо ракетыже ок сите? Сүретлен пытаре.

Географий урок.

Туныктышо:

- Миклай, Тихий
океаным картыште
ончыкто.
Тунемше кычалаш пижеш.
Икмыняр жап гыч вашешта:
- Океанже Тихийыс.
Шып океаным кузе муат?

Индекс: Марий Элыште,
Пошкырт ден Татарстан
кундемлаште - П4696.
Тираж 1000 экз. Заказ 693.
Формат - А-4-8.
Директор-тўн редактор
Л.В.СЕМЕНОВА.

E-mail: yamde_lii@mari-el.ru,
yamde_lii@mail.ru
Сайтын адресше: yamde-lII.pro,
Тел. 8(8362) 45-25-49(факс);
45-22-82.

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК: Марий Эл
Республикысе культур, печать да
калык-влакын пашат шотышто
министерстве, «Ямде лий» газет»
кугыжаныш унитарный казна
предприятий.

Газетым редакцийште погымо
да версталыме, «СТРИНГ» ИПФ
ООО-што ямде оригинал-макет гыч савык-
тыме. Типографийн адресше: 424006,
Йошкар-Ола, Строитель урем, 95.

Газетым Массовый коммуникаций
сферыште да культур наследийым ара-
лымаште законодательством шуктен шо-
гымым эскерыше Федеральный службын
Приволжский федеральный округысо у-
правленийыштеже регистрироватлыме.
Номер - ПИ №ФС 18-1999,
2005 ий 10 февральыште пуымо.

Газетым Печать да массовый
коммуникаций шотышто
Федерал агентствын окса
полышыж дене лукмо.

Соцсетьюсе адрес-влак:
ok.ru/yamdelii
vk.com/yamde_lII

Авторын да редакцийн шо-
нымашыт түрлө лийын кер-
тыт. Серыш-влак мөнгеш огыт
колталт.

Ак - кутырен келшыме
почеш.

Редакцийн да издателын
адресше: 424006, Йошкар-Ола,
СССР Вооруженный Вийын
70-ше идалыкше урем, 20.